

Kommer Sverige nå bredbandsmålet till 2020?

Det är drygt två år kvar tills det nationella bredbandsmålet, som lovar snabbt bredband till 95 procent av landets hushåll senast 2020, ska vara uppnått. Trots detta saknar fortfarande 7 av 10 hushåll på landsbygden snabbt bredband. I tätbebyggda områden är motsvarande siffra 2 av 10 hushåll, det visar statistik från Post- och telestyrelsen.

Hur ser det då ut, kommer vi nå målet i tid? Vår samlade bedömning är att svaret på den frågan är nej. För många kommuner kommer det troligtvis att dröja flera år innan utbyggnaden är färdig och alla invånare har tillgång till snabbt bredband. Faktum är att i hälften av landets kommuner saknar över en tredjedel snabbt bredband. De gemensamma nämnarna för dessa är att de ofta präglas av stora ytor landsbygd i kombination av ett lägre invånarantal än rikssnittet.

Vad är det då som gått snett i arbetet med att nå det nationella bredbandsmålet?

1. Otydlig styrning: Enligt vår bedömning har många års otydlig styrning från det nationella planet varit en bidragande orsak till den situation vi nu befinner oss i. Tidigt fastslogs det att utbyggnaden skulle vara marknadsstyrd och att kommunernas stadsnät i konkurrens med marknadens privata aktörer skulle lösa utbyggnaden. Men i takt med att tätbebyggda och mer lönsamma områden blivit anslutna har flera av de nationella privata aktörerna stoppat eller bromsat sina utbyggnadsplaner när de mindre lönsamma områdena återstår. Det innebär att för flera av de kommuner som själva inte valt att bedriva någon stadsnätsverksamhet och som därför är beroende av de nationella privata aktörernas goda vilja, väntar ett arbete om utbyggnadsmålen ska nås.
2. Regelkrångel: Förra året var det de kommunala stadsnäten som anslöt flest hushåll i Sverige, både i tätort och på landsbygd. Trots att prognosen även för kommande år är positiv så kan det på många håll bli svårt att nå målen inom utsatt tid. Nuvarande lagstiftning gör det nämligen svårt för stadsnäten att samverka med omkringliggande kommuner gällande exempelvis drift och säkerhetsfrågor. Det innebär att det blir svårt för stadsnäten att effektivisera sina verksamheter och fokusera på utbyggnaden fullt ut. Värst drabbade av detta är sannolikt de mindre kommunerna där storleken på stadsnäten är mindre och behoven av samverkan ofta är större.
3. Stödmedel: Utöver detta krävs det ytterligare EU-stöd och nationella medel som ska riktas särskilt till de mest utsatta områdena, med långa avstånd mellan hushållen och till närmaste tätort. I statsbudgeten finns medel som ska användas vid större infrastruktursatsningar. Vi anser att man på nationell nivå borde göra en plan för att förse resterande befolkning med snabbt bredband, och finansiera utbyggnaden genom infrastrukturbudgeten. En avsättning med fem eller tio miljarder per år skulle möjliggöra full snabb bredbandsutbyggnad inom en rimlig tid.

I dag är en robust bredbandsanslutning ett måste för alla, såväl företag, hushåll som offentliga organ. För att upprätthålla kontakter och utföra ärenden mot företag, exempelvis banker, myndigheter och förvaltningar, måste digitala anslutningar finnas. I en nära framtid ser vi också att kommunerna får ett ökat behov av att kunna erbjuda digitala välfärdstjänster över bredbandet, vilket gör det nödvändigt att kunna erbjuda denna möjlighet till alla Sveriges invånare. På så vis främjar vi att människor kan bo och verka i hela landet.

Mikael Ek, vd på Svenska Stadsnätsföreningen

Peter Lindroth, ordförande Småkom, De små kommunernas samverkan